

การเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของครูสุศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างเขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร

นายบรรจบ ปุจฉาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-569-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 15874664

A COMPARISON OF ADJUSTMENT PROBLEMS AND MENTAL HEALTH OF HEALTH
EDUCATION TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION BETWEEN THE EDUCATIONAL
REGION FIVE AND BANGKOK METROPOLIS

Mr. Banjop Pujchakarn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-569-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างเขตการศึกษา 5
และกรุงเทพมหานคร

โดย

นายบรรจบ ปุจฉาการ

ภาควิชา

พลศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

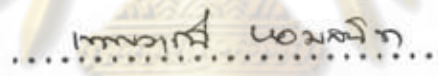
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี

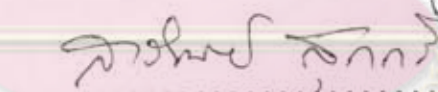

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

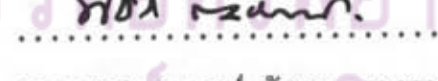

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวดี หอมสนิท)

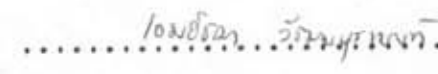

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชรา กาญจนารัตน์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ศิริ กาญจนวาสี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บรรจบ ปุจฉาการ : การเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของครูสุชศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างเขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร
(A COMPARISON OF ADJUSTMENT PROBLEMS AND MENTAL HEALTH OF HEALTH
EDUCATION TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION BETWEEN THE EDUCATIONAL
REGION FIVE AND BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ลาวัณย์ สุกกรี, 129 หน้า. ISBN 974-584-569-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของ
ครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างเขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร
กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
จำนวน 250 คน กรุงเทพมหานคร 212 คน รวม 462 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ได้แก่ แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวของมูนี (Mooney Problem Checklist Adult form) และ
แบบสอบถามสุขภาพจิต เอส ซี แอล 90 (SCL 90) ได้รับแบบสอบถามคืนมา 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
74.46 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบค่า t (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการปรับตัวอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการปรับปรุงตนเอง ด้านบุคลิกภาพ ด้านที่อยู่อาศัยและครอบครัว ด้านเพศ ด้านศาสนาและด้านอาชีพ
2. ครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร มีปัญหาสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ ด้านความรู้สึกลึกซึ้งของร่างกาย ด้านการยึดมั่นในคำพูด ด้านความรู้สึกลึกซึ้งไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า ด้านความวิตกกังวล ด้านความก้าวร้าว ด้านความกลัวโดยไม่มีเหตุผล ด้านความหวาดระแวง และด้านอาการทางจิต
3. ครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านสุขภาพ
4. ครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และกรุงเทพมหานคร มีปัญหาสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นลสีกนว
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติบัตร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C442653 : MAJOR HEALTH EDUCATION
KEY WORD: ADJUSTMENT PROBLEM/MENTAL HEALTH/HEALTH EDUCATION TEACHER/
EDUCATIONAL REGION

BUNJOP PUJCHAKARN : A COMPARISON OF ADJUSTMENT PROBLEMS AND MENTAL
HEALTH OF HEALTH EDUCATION TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION BETWEEN
THE EDUCATIONAL REGION FIVE AND BANGKOK METROPOLIS

THESIS ADVISOR : ASST.PROF.LAWAN SUKKRI H.S.D., 129 pp.
ISBN 974-584-569-8

The purposes of this research were to study and compare the adjust-
adjustment problems and mental health of health education teachers in
the secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General
Education between the Education Region five and Bangkok Metropolis.
The samples were 250 subjects randomly selected from health education teachers
in the secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General
Educational Region five and 212 subjects randomly selected from Bangkok
Metropolis. The Mooney Problem Check List Adult Form and Symptom Check List-90
were used to measure adjustment problems and mental health. Questionnaires
were returned, accounted for 74.46 percent. The data were analyzed in terms of
percentage, means, standard deviation and t-test.

Results of the study were as follows :

1. The health education teachers in secondary schools under the
Jurisdiction of the Department of General Educational Region five and Bangkok
Metropolis had problems of adjustment at the low level on the following
problems : health, economic security, self improvement, personality, home and
family, courtship and sex, religion and occupation.

2. The health education teachers in the secondary schools under
the Jurisdiction of the Department of General Educational Region five and
Bangkok Metropolis had problems of mental health at the normal level on the
following problems : somatization obsessive-compulsive, interpersonal
sensitivity, depression, anxiety, hostility, phobic anxiety, paranoid
ideation and psychoticism.

3. There were statistically significant differences at the .05
level between health education teachers in the secondary schools under
the Jurisdiction of the Department of General Educational Region five and
Bangkok Metropolis on the adjustment problems only about the health areas.

4. There were no statistically significant difference at the .05
level between health education teachers in the srcondary schools under the
Jurisdiction of the Department of General Educational Region five and Bangkok:
Metropolis on the mental health problems.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... พลศึกษา.....

สาขาวิชา..... สุขศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Noy Jant*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิมล สิกานต์*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จอย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกวี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายสุดขอขอบคุณ คุณศศิวิมล ปุจฉาการ ที่เป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ด้วยดีตลอดมา รวมทั้งเพื่อน ๆ บริณญาโรทุกท่าน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาแล้ว และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

บรรจบ ปุจฉาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้นในการวิจัย.....	8
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประชากรที่ใช้นในการวิจัย.....	29
เครื่องมือที่ใช้นในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้นในการวิจัย.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	91
- ภาคผนวก ก.	92
- ภาคผนวก ข.	94
- ภาคผนวก ค.	98
ประวัติผู้เขียน.....	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายชื่อจังหวัดเป้าหมายและจำนวนตัวอย่างในการวิจัย.....	31
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน.....	37
3	จำนวนและร้อยละของครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร.....	40
4	จำนวนค่าร้อยละของปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร.....	44
5	ปัญหาการปรับตัวรายชื่อของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหา ร้อยละ 65 ขึ้นไป.....	46
6	ปัญหาการปรับตัวรายชื่อของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่มีปัญหา ร้อยละ 65 ขึ้นไป.....	47
7	ปัญหาการปรับตัวรายชื่อของครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีปัญหา 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน.....	49
8	ปัญหาการปรับตัวรายชื่อของครูสุชศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่มีปัญหา 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน.....	52
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปรับตัวของ ครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร..	55
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปรับตัวของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร แยกตามเพศ.....	57
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปรับตัวของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 แยกตามวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา....	59
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปรับตัวของครูสุชศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แยกตามวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการปรับตัวของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 แยกตามประสบการณ์การสอน วิชาสุขศึกษา..... 61
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการปรับตัวของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แยกตามประสบการณ์การสอน วิชาสุขศึกษา..... 62
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร..... 63
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร..... 65
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 แยกตามวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา.... 67
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แยกตามวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา. 68
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพจิตของครูผู้ศึกษา โรงเรียน มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 แยกตามประสบการณ์การสอนวิชาสุขศึกษา..... 69
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสุขภาพจิต โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร แยกตามประสบการณ์การสอนวิชาสุขศึกษา..... 70

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

- 1 ค่าเฉลี่ยของสุขภาพจิตของครูสุศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 5 และเขตกรุงเทพมหานคร..... 64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย